

**НОВІТНІ ЛЕКСЕМИ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
(НА МАТЕРІАЛІ СЛОВНИКА НЕОЛОГІЗМІВ ІНСТИТУТУ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ (IDS))**

**NEW LEXEMS IN MODERN GERMAN (ON THE MATERIAL
OF THE DICTIONARY OF NEOLOGISMS OF THE INSTITUTE
FOR GERMAN LANGUAGE (IDS))**

Ковбасюк Л.А.,
orcid.org/0000-0002-1441-2458
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької та романської філології
Херсонського державного університету

Статтю присвячено вивченню новітніх лексичних одиниць у сучасній німецькій мові починаючи з 2011 року. Дослідження проводиться з урахуванням здобутків сучасної неології на матеріалі словника неологізмів Інституту німецької мови в м. Мангайм (IDS). У статті окреслюються проблемні питання неології та висвітлюються чинники появи неологізмів, пропонується класифікація новітніх слів з урахуванням їхньої семантики та структури, визначається час утворення неологізмів, приділяється особлива увага шляхам утворення неологізмів, розглядаються псевдоангліцизми та аналізується функціональний аспект одиниць дослідження у німецькій публіцистиці.

Ключові слова: німецька мова, неологізм, класифікація, семантика, структура, псевдоангліцизм.

Статья посвящена изучению новейших лексических единиц в современном немецком языке начиная с 2011 года. Анализ проводится с учетом исследований современной неологии на материале словаря неологизмов Института немецкого языка в г. Мангейм (IDS). В статье определяются проблемные вопросы неологии и факторы возникновения неологизмов, предлагается классификация единиц исследования с учётом их семантики и структуры, определяется время образования неологизмов, уделяется особое внимание способам создания неологизмов, изучаются псевдоанглицизмы и анализируется функциональный аспект неологизмов в немецкой публицистике.

Ключевые слова: немецкий язык, неологизм, классификация, семантика, структура, псевдоанглицизм.

The article deals with new lexical units in Modern German. The article has a close look at the neologisms since 2011. The study is based on the corpus of a dictionary of neologisms at the Institute for the German Language in Mannheim (IDS). The main problems of studying of neology and the factors of their creation are determined. Neologisms are classified according to their semantic and structure. The period the new idioms were coined in is investigated. The ways of building neologisms are analyzed. The article deals with pseudo-anglicisms. The functional features of new lexemes in German publicistic style are described.

Key words: German, neologism, classification, semantic, structure, pseudo-anglicism.

Постановка проблеми. Мова будь-якого народу є феноменальним магічним явищем, що показує красу та силу національної спільноти, її культуру та ментальність, сиву давнину та буремне сьогодення, зберігаючи всі зміни, що відбуваються в ній протягом усього існування. Мова є живим організмом, що веде яскраве, повноцінне життя від самого народження до дорослішання, еволюціонує на різних рівнях як зсередини (нові лексичні значення, синтаксичні конструкції та ін.), так і ззовні (зміни у вимові, поява нових номінаційних одиниць тощо). Найбільші еволюційні зміни відбуваються на лексико-семантичному рівні мови, завдяки яким постійно утворюються нові лексичні одиниці (неологізми/новотвори) або семантичні значення для позначення найрізноманітніших предметів, реалій, явищ, процесів, дій, трендів тощо в суспільно-політичному чи культурному житті або у повсякденні.

Зауважимо, що німецькі дослідники мови звернули свою увагу на новітні лексичні утворення у мові, на відміну від своїх закордонних колег, лише у середині ХХ ст., унаслідок чого сучасна німецька германістика не може похвалитися значною кількістю ґрунтовних праць у царині неології [11, S. X].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманіття нових лексичних одиниць, їхня семантика, структура та особливості вживання у мовленні становить великий інтерес для науковців та визначає актуальність їхнього дослідження в сучасному мовознавстві. Неологізми, як різновид лексичних одиниць німецької мови, ставали об'єктом вивчення видатних лінгвістів сучасності починаючи з другої половини ХХ ст., найбільш відомими серед них є Д. Герберг, М. Кінне, Г. Ельсен, С. В. Розен, Д. Штеффенс та ін. [10; 11; 8; 2; 16].

Лінгвістичний аналіз у царині неології вітчизняних мовознавців сьогодення присвячується висвітленню okazіоналізмів у художньому мовленні [5], встановленню лінгвістичних чинників, що зумовлюють появу нових слів та їх функціонування [4], певним інноваціям у словниковому складі німецької мови [1; 12; 13], актуальним проблемам розвитку неологічної лексики та іншому [3].

Незважаючи на низку досліджень неологізмів у сучасній німецькій мові, новітні лексичні одиниці потребують особливої уваги, оскільки їх утворення, семантика та функціонування знаходиться під впливом стрімких безперервних змін у житті сучасної людини у глобалізованому буремному світі.

Постановка завдання. Метою нашої роботи є ґрунтовне багатоаспектне вивчення новітніх лексем сучасної німецької мови, що активно використовуються мовцями починаючи з 2011 року. **Об'єкт** дослідження становлять лексичні новотвори у складі німецького лексикону. **Предметом** аналізу є семантичні, структурні та функціональні ознаки новітніх лексем. **Матеріалом дослідження** слугували новітні лексичні одиниці сучасної німецької мови ХХІ століття, що представлені в інтернет-словнику неологізмів (Neologismenwörterbuch) [14] Інституту німецької мови в м. Мангайм (IDS) починаючи з 2011 р.

Виклад основного матеріалу. Сучасна німецька мова належить до мов, що постійно розширюють свій словниковий склад шляхом появи нових лексичних та фразеологічних одиниць. Згідно з останнім виданням вельмишановного в усьому світі словника «Duden. Rechtschreibung» за 2017 р. [7], німецька мова поповнилася на 5 000 нових слів та виразів, а ґрунтовне дослідження неології німецької мови в Інституті німецької мови в м. Мангайм свідчить про те, що на початок 2019 р. у німецькій мові існує 51 новоутворення [14].

Для визначення нових лексичних одиниць у сучасній лінгвістиці існує низка термінів, найвідомішими можна вважати такі терміни-синоніми як «новотвір», «новоутворення», «інновація» та класичний термін «неологізм». «Неологізм» є запозиченням-комполітом ([*néos*] «новий» та [*logos*] «слово») із французької мови, що стало використовуватися в германістиці з середини ХVІІІ ст. [11, с. 1]. Термін «неологізм» досі немає єдиного універсального визначення серед сучасних дослідників. Деякі мовознавці трактують його як слова, значення або сполучення слів, що позначають нову реалію (предмет або поняття) та існують

у мові недовгий час [2, с. 8], інші визначають їх як слова, що досі не ввійшли в узус [15, с. 244]. Дослідниця Х. Буссман вважає неологізмом новоутворений вислів (слово чи словосполучення), що сприймається як новий значною частиною мовців, і, що позначає нові явища та реалії у галузі техніки та промисловості, нові концепції у науці, політиці або культурі, тобто йдеться про лексичний знак, засвоєний у мовному середовищі та лексикографічно зареєстрований як неологізм. Згідно з цією дефініцією, у германістиці розрізняють такі види створення неологізмів: а) утворення нових висловів на основі вже наявних морфологічних засобів і конструктивних правил (Wortbildung); б) розширення значень (Bedeutungserweiterung); в) запозичення з інших мов (Entlehnung); г) композити з метафоричними складовими; д) утворення нових слів із наявних фонетичних засобів (Wortschöpfung, Kunstwortbildung) [6, с. 520; 8, с. 23].

Поява неологізмів сприяє виникненню кола питань, що потребують вирішення. До найважливіших питань належать [8, с. 20; 15, с. 244]: 1) Чи кожна нова лексема є неологізмом?; 2) Чи вважати авторські okazіоналізми неологізмами?; 3) Який проміжок часу лексема залишається неологізмом?; 4) Чи належать до неологізмів нові значення слів, що вже існують?; 5) Чи є фразеологічні одиниці об'єктом дослідження неології?.

Чинники, що сприяють появі нових слів у лексичному складі мови, поділяються на: 1) екстралінгвістичні (розвиток науки та техніки, інформатизація та комп'ютеризація суспільно-політичного життя, вплив шоу-бізнесу та реклами, міжнародний тероризм, екологічна політика, глобалізація, зростання темпів міжнародної співпраці та ін.); 2) лінгвістичні (вербалізація нових реалій та явищ позамовної дійсності, поліномінація, тенденція до мовної економії, прагнення до подолання мовного автоматизму, тенденція розвитку мови та, водночас, тенденція до її збереження тощо) [4, с.156; 15, с. 245-246].

У лінгвістиці також не існує єдиної позиції стосовно класифікації неологізмів. Найбільш відомою є класична класифікація, що виокремлює такі види неологізмів: 1) власне неологізми (Neuwort, Neulexem, Neubildung) – абсолютно нові слова, пов'язані з виникненням нових референтів (*E-Learnig*); 2) нові значення (Neubedeutung, Neusemem) – семантичні інновації при збереженні звучання та морфологічної структури слова (*Maus* (комп.)); 3) перейменування (Neubezeichnung, Neufornativ) – морфологічні інновації при збереженні змісту (*Agrarwirt* замість *Bauer*); 4) новоутворення (Neuprägung) – нові лексеми, які утворені

за правилами словотворення певної мови від слів, що вже існують, і містять у собі нове значення (*Multi* замість *Multimillionär*) [8, с.19-21; 15, с. 245].

З метою дослідження процесу утворення нових слів, що стають неодмінною частиною словникового складу сучасної німецької мови, розширюючи та вдосконалюючи його, Інститут німецької мови в м. Мангайм започаткував у 1997 р. ґрунтовне дослідження неологізмів. Проектна група «das Projekt Neologismen» (з 2008 – «Lexikallische Innovationen», а з 2017 – «Neuer Wortschatz») безперервно займається вивченням процесу появи нових слів починаючи з 90-х років минулого століття. Результатом плідної праці науковців став словник «Neuer Wortschatz. Neologismen der 90er Jahre im Deutschen», що побачив світ у 2004 р.

Останні здобутки дослідників проекту висвітлено в інтернет-словнику Neologismenwörterbuch, що налічує 1 900 лексичних та фразеологічних одиниць, які поповнили лексикон стандартної німецької мови починаючи з 1991 р. [14]. За словами директора Інституту німецької мови, професора прикладної лінгвістики Г. Лобіна, словник містить лише такі лексичні одиниці, що відомі більшості німецькомовного суспільства, а не тільки славнозвісним політикам чи зіркам шоу-бізнесу, тобто «слова-одноденки» («Eintagsfliegen») не становлять наукового інтересу для лінгвістів проекту Neuer Wortschatz [9].

Нашу статтю присвячено новітнім словам, що з'явилися в узуальному використанні мовців з 2011 року та є зареєстрованими у словнику неологізмів у розділі «Das Neueste im Wortschatz der Zehnerjahre» [14], який налічує 51 новітнє лексичне утворення на початок 2019 р.

Згідно з класичною класифікацією неологізмів, виокремлюємо серед проаналізованих такі одиниці: 1) **власне неологізми** (94%): *Foodsaver* – «Person, die Lebensmittel dadurch vor dem Wegwerfen bewahrt, dass sie diese einsammelt und verteilt (людина, яка не викидає продукти, а збирає їх та розподіляє між нужденними)». Утворилась ця лексема у середині другого десятиліття XXI ст., уживаними прикладами слугують *ein aktiver Foodsaver, sich als Foodsaver engagieren, anmelden; Меме* – «Internetphänomen (дотепні картинки, відео або текст, що швидко копіюються та розповсюджуються у віртуальному просторі)». Лексема відома з середини другого десятиліття XXI ст., яскравими прикладами використання якої є *lustige Memes, zum Meme werden, als Meme bekannt werden, sich als Meme ausbreiten;* 2) **нові значення** (6%): *Chefmasche* – «betrügerische Handlung, bei der sich jemand, meist ein Mitglied einer organisierten Bande, per Internet/Telefonie gegenüber

Mitarbeitern eines Unternehmens als leitender Angestellter ausgibt, um finanzielle Transaktionen mit hohen Summen zu seinen Gunsten zu verfügen (протиправо дія шахрая, який, видаючи себе за шефа певної структури, використовує телефон або Інтернет, щоб організувати фінансові транзакції на свою користь)». Нове значення одиниці відомо з липня 2016 р., а старе значення одиниці «einem Vorgesetzten zugeschriebenes typisches Verhalten (типова поведінка керівника)» поступово вийшло із використання. Найуживанішими є вирази *vor der Chefmasche warnen, Opfer der Chefmasche werden; Framing* – «stark auswählende, in eine bestimmte Richtung deutende Aufbereitung von Informationen mit dem Zweck der Meinungsbeeinflussung (вибіркове розповсюдження інформації з метою впливу на думку адресата в певному напрямку)». Це значення використовується з середини другого десятиліття XXI ст. паралельно зі старим значенням «послугуватися фреймами під час програмування сайтів».

Аналіз лексичних одиниць дослідження показав, що новітні лексеми німецької мови можна поділити на наступні великі **тематичні** групи:

1. **Людина.** *Duckface* – «besonders in sozialen Netzwerken auf Selfies verbreiteter Gesichtsausdruck mit stark geschürzten Lippen (вираз обличчя з губами «качечкою, бантиком», який властивий для селфі дівчат в Інтернеті)». Уживається мовцями з середини другого десятиліття XXI ст., типовими прикладами використання є *ein Duckface machen, aufsetzen, mit Duckface posen; Hater* – «jemand, der unverhohlene Ablehnung, Beschimpfung, negative Kritik meist in sozialen Medien verbreitet (людина, яка відчуває ненависть/ворожість чи критично ставиться до чого-небудь/кого-небудь та розповсюджує це в соціальних мережах)». Час виникнення цієї одиниці – середина другого десятиліття XXI ст., найчастішими одиницями у використанні є *(k)ein Hater sein, schlimme, rechte Hater*.

2. **Житло людини.** *Tiny House* – «sehr kleines, auf das Wesentliche reduziertes, leicht gebautes und häufig transportables Haus (маленький будиночок з легких будматеріалів, який можна транспортувати)». Перша поява лексеми датується 2011 р., а дефініція цього слова вперше використана у газеті Trierischer Volksfreund від 03 грудня 2015 р. Вживається вона здебільшого у виразах *ein Tiny House mit allem Komfort; der Trend zum Tiny House; Walk-in-Dusche* – «ebenerdige, somit barrierefrei zugängliche Duschkabine ohne Becken und meist ohne Tür (низька душева «кабіна-куточок» без стін, перегородок тощо)». *Walk-in-Dusche* відома мовцям з середини другого десятиліття XXI ст., вживається у висловах

großzügige Walk-in-Duschen, eine geräumige Walk-in-Dusche, eine praktische Walk-in-Dusche.

3. Соціальні медіа/Віртуальне життя: *Clickbait* (*Click-Bait, Klickbait*) – «werbender Webinhalt (реклама на сайті, що змушує користувача переходити на інші сайти для пошуку цікавої інформації або «гарячих» фактів)». Ця лексема вживається у мові з середини другого десятиліття XXI ст., найчастіше у словосполученні *gegen Clickbait vorgehen; Cyber Monday* – «bestimmter Montag zu Ende November/Anfang Dezember, an dem Waren im Onlinehandel mit besonderen Rabatten angeboten werden (певний понеділок у кінці листопада, на початку грудня, коли товари в інтернет-магазинах пропонуються з великими знижками)». Лексема використовується носіями мови з середини другого десятиліття XXI ст. До найуживаніших прикладів належать *am Cyber Monday besondere Rabatte gewähren, der Cyber Monday sorgt für hohe Umsätze.*

4. Суспільство: *MeToo-Bewegung* – «Protestbewegung (рух протесту)». MeToo – хештег (#MeToo (я також)), що став відомий у віртуальному світі з середини жовтня 2017 р., завдяки якому жінки усього світу, що зазнали сексуального насилля, приєднувались до акції у Фейсбуці. Уживається ця лексема у словосполученнях *MeToo-Bewegung gegen sexuelle Übergriffe, die Initiatorinnen der MeToo-Bewegung.* До синонімічного ряду належать словосполучення *MeToo-Kampagne, MeToo-initiative; Freundschaft plus* – «Freundschaft mit den Vorzügen (дружба з «привілеями», коли друзі мають один з одним сексуальні стосунки без зобов'язань та певних очікувань)». Уперше лексема з'явилась у 2012 р., а дефініція цього неологізму – 04 листопада 2017р. на сторінках жіночого журналу «freundin.de». Використовується ця одиниця здебільшого у словосполученні *eine Freundschaft plus haben, eingehen, führen.*

5. Їжа. *Zoodles* – «nudelförmig geschnittenes Gemüse (овочі, тонко нарізані у вигляді локшини)». Ця одиниця стала відома з середини другого десятиліття XXI ст., вживається здебільшого у виразах *Zoodles essen, kochen, etw. zu Zoodles schneiden; Clean Eating* – «als gesund geltende, weitgehend z.B. auf Zusatzstoffe bei Nahrungsmitteln oder verarbeitete Lebensmittel verzichtende Ernährungsmethode (здоровий спосіб харчування, без використання додаткових смакових інгредієнтів та без теплової обробки продуктів)». Лексема відома з 2014 р., а її дефініцію вперше використано у газеті *Tiroler Tageszeitung* від 06 вересня 2016 р. Наразі одиниця вживається

у виразах *der neueste Trend: das Clean Eating, den Prinzipien des Clean Eatings entsprechen.*

6. Навколишнє середовище. *Mikroplastik* – «sehr kleine Kunststoffteilchen (маленькі кусочки пластику)». Перше пояснення цієї лексеми зустрічається у 13 номері журналу *Focus*, що вийшов у світ 23 березня 2013 р. Новітня лексема використовується у виразах *Mikroplastik in Gewässern, Produkte ohne Mikroplastik, Mikroplastik finden; Erdüberlastungstag* – «Tag der ökologischen Überschuldung (день екологічної заборгованості, коли їжа, енергія та інше споживаються у кількості більшій, ніж виробляються)». Уперше це слово з'явилося на шпальтах газети у 2015 р., синонімами до нього є *Earth-Overshoot-Day, Welterschöpfungstag.*

7. Одяг. *Destroyed Jeans* – «Jeans im Used Look, die mit Löchern, Rissen und abgewetzten Stellen designt und hergestellt wird (джинси старого, зношеного вигляду, рвані, із дірками тощо)». Ця лексема стала відомою з середини другого десятиріччя XXI ст. та є складовою частиною словосполучень *Destroyed Jeans tragen, modische Destroyed Jeans.* До синонімічного ряду належить *Boysfreindjeans.*

Найчастішими шляхами утворення проаналізованих новітніх одиниць є:

I. Запозичення (англіцизми) (64%): 1) складні слова: *Hoverboard* – «elektrisch betriebenes, schmales Rollbrett ohne Lenkstange (електричний скейтборд)»; *Cronut* – «ringförmiges Gebäckstück aus Blätterteig mit Zuckerglasur (кругле печиво із листового тіста з глазур'ю, назва утворилася від *croissant* та *donut*)»; *listicle* – «listenförmiger Artikel in Print oder Onlinemedien (стаття в різних медіа у вигляді списку, є злиттям *article* та *list*)»; 2) прості слова: *nice* – «gut, nett, schön (добре, гарно)»; *Twerking* – «Tanz (танець стегнами)»; 3) запозичення-аббревіатури: *MOOC* (*Massive Open Online Course*) – «online abgehaltene, zulassungsfreie und kostenlose Vorlesung mit hohen Teilnehmerzahlen (безкоштовна онлайн-лекція з великою кількістю учасників)».

II. Словотвір (36%): 1) словоскладання: а) німецькі основи: *Schwarmstadt* – «Stadt, in die besonders viele junge Menschen ziehen (місто, що як магніт притягує до себе молодь)»; *Pfandring* – «Halterung an öffentlichen Mülleimern zur Sammlung von Pfandflaschen (засіб для збору пляшок у вигляді кільця на смітєвому контейнері)»; б) запозичення + німецька лексема: *Virtual-Reality-Brille* – «brillenförmiges Gerät, mit dem virtuelle Welten erfahrbar werden (окуляри, завдяки яким потрапляють у віртуальний світ)»; *Reparaturcafé* – «Reparaturwerkstatt (ремонтна майстерня)»; 2) аббревіація: а) *UMA* – «unbegleiteter

minderjähriger Asylsuchender (неповнолітній пошукувач політичного притулку без супроводу)»; *UMF/umF* – «unbegleiteter minderjähriger Flüchtling (неповнолітній біженець без супроводу)»; 3) афіксація на основі запозичення: *twerken* – «mit kreisenden und ruckartigen Bewegungen von Hüften und Gesäß tanzen (сучасний танець, в якому активно залучені сідниці)».

Вивчаючи запозичення, особливу увагу хотілось би звернути на псевдоангліцизми або фіктивні запозичення, що не існують в англійській мові, а є продуктом творчих процесів у німецькій мові та ґрунтуються на словах англійського походження. Згідно з нашим аналізом, новітні лексеми німецької мови налічують 10% псевдоангліцизмів, наприклад: *Candystorm* – «Welle der Zustimmung und Sympathie in sozialen Medien (хвиля підтримки та симпатії у соціальних мережах, утворена за аналогією до *Shitstorm*)»; *Social Freezing* – «Eizellenkonservierung (консервація, заморожування яйцеклітин, творче переосмислення англійського терміну *egg freezing for social reasons*)».

Аналіз функціонального аспекту одиниць дослідження на матеріалі інтернет-газети *Zeit* показав, що починаючи з 2011 р. вони використовуються в німецькій публіцистиці для виконання певних номінативних, синтаксичних та прагматичних функцій. **Номінативна** функція полягає у позначенні реалій та явищ позамовної дійсності, наприклад: *Keine Kohle fürs Kino? Muss nicht sein. Studenten können an vielen Stellen sparen: zum Beispiel mit einer Bahncard, Foodsharing oder dem Internationalen Studentenausweis* [17, 19 червня 2018 р.]; *Im Herbst 2017 machte eine Studie des internationalen Journalistennetzwerks Schlagzeilen: 83 Prozent der 159 Trinkwasserproben, die man in aller Welt eingesammelt hatte, enthielten winzige Plastikteilchen. Aber von Experten wurde die Studie zerrissen: Nicht nur seien die Methoden der Erhebung zu kritisieren, vor allem sei eine Ja/Nein-Antwort auf die Frage nach dem Mikroplastik unsinnig* [17, 09 січня 2019 р.].

Різні за планом вираження новітні лексеми безпосередню формують синтаксичну структуру висловлення, виконуючи здебільшого такі **синтаксичні** функції: 1) підмета, наприклад: *Tiny Houses kannte ich aus dem Internet. Für mich sind die kleinen Häuser, die manchmal aussehen wie Bauwagen, nicht nur kompakte Wohnräume, sondern ein ökologisches und soziales Statement. Sie symbolisieren, was in unserer Gesellschaft gerade schiefläuft: Wohnraum wird immer exklusiver* [17, 20 жовтня 2018 р.]; *Die «umF», wie Sozialarbeiter sagen, stehen deshalb im Fokus,*

nicht erst seit in Würzburg ein junger Pakistaner Zugpassagiere mit einer Axt lebensgefährlich verletzte [17, 16 вересня 2016 р.]; 2) присудка, наприклад: *Ein anderes kulinarisches Mitbringsel ist der Cronut, die legendäre Kreuzung zwischen Donut und Croissant, die der Franzose Dominique Ansel in New York erfand* [17, 03 травня 2015 р.]; 3) додатків різного типу, наприклад: *Bevor Instagram – inzwischen natürlich im Besitz von Facebook – mittelmäßige Handybilder als künstlerisch wertvoll verkaufte, gab es auf der Plattform schon Selfies in allen Formen und Posen. Nebenbei brachte uns Facebook schlimme Trends wie Duckfaces und Planking, und es nahm Millionen unschuldige Haustiere als Geisel* [17, 04 лютого 2014 р.]; *Kann man heute noch bestimmte Schichten identifizieren? Wo arbeiten zum Beispiel jene Menschen, die so entschlossen dem Clean Eating und der Quinoa-Bowl zuneigen?* [17, 10 січня 2018 р.].

Проаналізовані одиниці виконують, перш за все, дві прагматичні функції: 1) оціночну (негативну) функцію, наприклад: *So ganz taugen die Bart und Welpen tragenden Männer von Instagram ohnehin nicht zum Sexobjekt. Ihre Duckfaces und stilisierten Posen beim Spiegelf selfie unterlaufen den urigen und kernigen Eindruck. Im Adaptieren der weiblichen Klischeeposen – den Oberkörper zur Taillenverschlanung leicht eingedreht, unterwürfig in die erhöhte Kamera blickend – geht jede sexuelle Wirkung des behaarten Astralkörpers verloren* [17, 19 січня 2018 р.]; *Clickbait und ähnlicher Spam führen eventuell kurzfristig zu mehr Interaktion, aber es wäre dumm von uns, solche Beiträge absichtlich zu zeigen. Schließlich nutzen Menschen unsere Plattform nicht, um dann derartige Inhalte zu sehen* [17, 25 січня 2019 р.]; 2) функцію привернення уваги, використовуючись у заголовках та підзаголовках статті, наприклад: *Claudia Roths Mini-Comeback. Auf den «Candystorm» folgt die Kür: Auf dem Parteitag bekommt Claudia Roth fast 90 Prozent der Stimmen und bleibt Bundesvorsitzende der Grünen* [17, 17 листопада 2012 р.]; *Ich spiele nicht mit Sehnsüchten. Künstliche Befruchtung und Social Freezing: In den USA entsteht ein neuartiger Kinderwunsch-Konzern. Dessen Gründer Martin Varsavsky überlegt, nach Europa zu expandieren* [17, 04 березня 2018 р.].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, проведене дослідження показало, що завдяки постійному утворенню нових лексем словниковий склад німецької мови поповнюється значною кількістю неологізмів. Новітні лексеми позначають реалії, події, явища у різних сферах життя людини (житло, соціальні медіа, їжа, навколишнє середовище та ін.), утворюючись

шляхом словотвору, запозичення тощо. 10% неологізмів є псевдоангліцизмами. Найбільша кількість неологізмів (94%) є власне неологізмами, а незначна кількість одиниць (6%) є новими значеннями. Новітні лексеми широко вживаються мовцями,

виконуючи номінативні, синтаксичні та прагматичні функції у публіцистиці. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у зіставному вивченні неології німецької, англійської та української мов у другому десятиріччі XXI ст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кирпиченко О. Е. Інновації у словниковому складі німецької мови. *Держава та регіони. Серія «Гуманітарні науки»*. 2016. № 1–2. С. 26–30.
2. Розен Е. В. На пороге XXI века. Новые слова и словосочетания в немецком языке. Москва: Менеджер, 2000. С. 192.
3. Слаба О.В. Актуальні проблеми розвитку неологічної лексики в сучасній німецькій мові. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія*. Київ, 2014. Вип. 29. С. 110–114.
4. Устінова В.О. *Лінгвістичні фактори* появи неологізмів у сучасній німецькій мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса, 2015. № 15 том 2. С. 154–156.
5. Ширяєва О. *Оказіоналізм* у художньому тексті: лінгвальний статус та головні ознаки (на матеріалі роману Г. Мюллер «Гойдалка дихання»). *ІНОЗЕМНА ФІЛОЛОГІЯ*. Львів, 2014. Вип. 127. Ч. 1. С. 103–109.
6. Bussmann H. *Lexikon der Sprachwissenschaft*. 2., völlig neu bearb. Aufl. Stuttgart: Kröner, 1990. S. 904.
7. Duden 1. Rechtschreibung: Das umfassende Standardwerk auf der Grundlage der amtlichen Regeln. 27. Aufl. Berlin: Duden, 2017. S. 1264.
8. Elsen H. *Neologismen: Formen und Funktionen neuer Wörter in verschiedenen Varietäten des Deutschen*. 2. überarb. Auflage. Tübingen: Narr, 2011. S. 350.
9. Gierz J. Das Institut für Deutsche Sprache nennt 51 neue Wörter. URL: https://www.pnp.de/nachrichten/kultur/kultur/3192749_Das-Institut-fuer-Deutsche-Sprache-nennt-51-neue-Woerter.html
10. Herberg D., M. Kinne. *Neologismen*. Heidelberg: Groos, 1998. S. 48.
11. Herberg D., M. Kinne, D. Steffens. *Neuer Wortschatz. Neologismen der 90er Jahre im Deutschen*. Berlin / New York: de Gruyter, 2004. S. 399.
12. Kovbasyuk L. Deutsche phraseologische Neologismen (am Beispiel der Null- und Zehnerjahre). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. Херсон, 2018. Випуск 34. Том 2. С. 125–129.
13. Kovbasyuk L. Entwicklungen im Deutschen Lexikon: entfremden, Hygge, Selfiestick und pixelig. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. Херсон, 2017. Випуск 30. С. 53–58.
14. *Neologismenwörterbuch*. URL: [http:// https://www.owid.de/service/stichwortlisten/neo_neuste](http://https://www.owid.de/service/stichwortlisten/neo_neuste) (дата звернення: 18.02.19).
15. Schippan T. *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen: Niemeyer, 2002. S. 306.
16. Steffens D. Von «Aquajogging» bis «Zickenalarm». *Neuer Wortschatz im Deutschen seit den 90er Jahren im Spiegel des ersten größeren Neologismenwörterbuches. Der Sprachdienst*. 2007. Jg. 51. № 4. S. 146–159.
17. Zeit. URL <https://www.zeit.de/index> (дата звернення: 27.02.19).